

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Чајниче
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ065-23

Бања Лука, 05.12.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	7
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	8
	1. Увод	8
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	8
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	8
	4. Набавке.....	11
	5. Припрема и доношење буџета.....	11
	6. Финансијски извјештаји.....	12
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	12
	6.1.1. Приходи и примици	12
	6.1.2. Расходи и издаци	13
	6.1.3. Буџетски суфицит	15
	6.1.4. Нето финансирање	15
	6.1.5. Разлика у финансирању	15
	6.2. Биланс успјеха	15
	6.2.1. Приходи	15
	6.2.2. Расходи.....	16
	6.2.3. Финансијски резултат	16
	6.3. Биланс стања.....	16
	6.3.1. Актива	16
	6.3.2. Пасива.....	18
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	19
	6.4. Биланс новчаних токова	19
	6.5. Временска неограниченост пословања	20
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	20
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	20

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Чајниче који обухватају: Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2022. године, Консолидовани биланс успјеха, Консолидовани извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима, за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, Консолидовани финансијски извјештаји Општине Чајниче истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 6.2.1. овог Извјештаја:

Приходи обрачунског карактера по основу помоћи у природи су потцијењени, а трајни извори средстава прецијењени за износ од 143.397 КМ, јер је суфинансирање санирања и асфалтирања путева (плаћање вршено на банковни рачун извођача радова) евидентирано увећањем трајних извора средстава, што није у складу са чланом 109. став (3) и Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачкама 6.2.1., 6.2.2. и 6.3.1.1. овог Извјештаја:

Потцијењени су приходи обрачунског карактера за ненаплаћене пореске и непореске приходе настале у текућем обрачунском периоду и пореска потраживања за износ од најмање 259.000 КМ, а расходи обрачунског карактера по основу усклађивања вриједности краткорочних пореских потраживања, спорна пореска потраживања и исправка вриједности пореских потраживања за износ од најмање 125.000 КМ, јер пореска потраживања из Извјештаја из Јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске нису евидентирана у складу са Упутством о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. овог Извјештаја:

Инвестициона имовина мање је исказана а вриједност зграда и објекта више у износу нето вриједности од 582.621 КМ, јер пословни простори издати у закуп нису класификовани као инвестициона имовина, што није у складу са чланом 23. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног

плана за буџетске кориснике и захтјевима MPC JC 16 - Инвестициона имовина (параграфи 7 и 10).

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје Општине Чајнице за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године су објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије консолидованих финансијских извјештаја Општине Чајнице за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у овом Извјештају о ревизији

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник Општине Чајнице је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених

рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Главни ревизор

Бања Лука, 05.12.2023. године

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Чајниче за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у консолидованим финансијским извјештајима Општине Чајниче за 2022. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Обрачун накнада плате за вријеме боловања (привремене спријечености за рад) за запослене у Општинској управи Општине Чајниче, вршен је за боловања до 7 дана у износу од 100%, дуже од 7 дана у износу од 90%, а у појединим случајевима није ни вршен обрачун накнаде за боловање иако је исказано у евиденцији о присуству и одсуству на раду, што није у складу са чланом 10. тачка 5) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

У току 2022. године закључено је више уговора о привременим и повременим пословима, као и уговора о дјелу за послове који представљају редовну дјелатност Општине Чајниче и који су систематизовани у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Општинској управи Општине Чајниче, што није у складу са чланом 204. и 205. Закона о раду.

Путем благајне вршено је плаћање за намјене које нису прописане чланом 3. став (1) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем, а благајнички извјештаји нису сачињавани сваки дан кад је било пословних промјена, што није у складу са чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник Општине Чајниче је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Чајниче обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Чајниче.

Бања Лука, 05.12.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) евидентирање јавних прихода (пореза, такси, накнада и слично) врши у складу са одредбама Упутства о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси);
- 2) помоћи у природи (донације) признају у складу са чланом 109. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) обрачун накнада плате за вријеме боловања врши у складу са чланом 10. тачка 5) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- 2) ангажовање извршилаца по уговору о привременим и повременим пословима и уговору о дјелу врши за послове који су ван дјелатности Општине и за које се не закључују уговори о раду у складу са чланом 204. и 205. Закона о раду;
- 3) обрачун пореза и доприноса врши на јубиларне награде у складу са чланом 3. и 8. Закона о порезу на доходак и чланом 10. Закона о доприносима, на накнаде по уговору о ауторском дјелу у складу са чланом 4. став (3) и чланом 30. Закона о порезу на доходак и чланом 6. и 22. став (1) Закона о доприносима, а на накнаде члановима Општинске изборне комисије и члановима скупштинских комисија обрачун пореза врши у складу са чланом 4. Закона о порезу на доходак;
- 4) плаћања у готовини врше за намјене из члана 3. став (1) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем, а дневник благајне води и закључује на крају сваког дана у којем је било пословних промјена у благајни сходно члану 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 5) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се изврши попис и опис пословних процеса, идентификују и процијене ризици, као и друге активности захтијеване наведеним законом;
- 6) додјела уговора за набавке мале вриједности врши у складу са чланом 87. Закона о јавним набавкама а уговорене обавезе поштују у смислу да се достављају банкарске гаранције предвиђене тендерском документацијом.

Препоручује се директору ЈУ Центар за социјални рад да обезбиједи да се:

- 7) интерним актом пропишу коефицијенти за обрачун плата у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области социјалне заштите Републике Српске.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Одлука о извршењу ребаланса буџета Општине Чајниче за 2022. годину;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о систему јавних служби;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о раду, чланови 26., 39., 204. и 205.;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII;
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању инвалида чланови 26. и 27.;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске и Појединачни колективни уговор за запослене у Општинској управи Општине Чајниче;
- Посебни колективни уговор за запослене у области социјалне заштите Републике Српске и Одлука о коефицијентима за обрачун плата запослених у ЈУ Центар за социјални рад;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске, поглавље VIII чланови 59. до 72.;
- Закон о порезу на непокретности;
- Закон о шумама, члан 89.;
- Закон о водама, члан 17. став (2) и чланови 188., 194. и 195.;
- Закон о јавним путевима, чланови 10., 13., 16. и 32.;
- Закон о заштити од пожара, члан 85.;
- Закон о комуналним дјелатностима, чланови 6. до 12., 20. до 25. и члан 41.;
- Закон о спорту члан 119. и Правилник о категоризацији спортова у Републици Српској члан 5.;
- Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле;
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Чајниче (у даљем тексту: Општина) се простире на површини од 275 км². Према резултатима пописа становништва из 2013. године, на подручју територије општине било је настањено 5.449 становника.

Општина остварује своје надлежности прописане Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16, 36/19), као и надлежности које су јој пренесене другим законима. Органи општине су Скупштина и начелник Општине. Скупштина општине је орган одлучивања и креирања политика општине коју чини 15 одборника, а начелник заступа и представља Општину и носилац је извршне власти.

Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 94/21), Општина је сврстана у изразито неразвијене јединице локалне самоуправе.

Консолидоване финансијске извјештаје Општине за 2022. годину, поред Општинске управе чине и финансијски извјештаји нижих буџетских корисника (јавних установа) чије су главне књиге у саставу Главне књиге трезора Општине (у даљем тексту: ГКТ) и то ЈПУ Дјечије обданиште „Бајка“, ЈУ Центар за социјални рад, ЈУ Дом културе „Филип Вишњић“, ЈУ Туристичка организација, ЈУ Народна библиотека „Бранко Ћопић“ и ЈУ Средњошколски центар „Петар Петровић Његош“.

Под надлежношћу Општине као оснивача су ЈЗУ Дом здравља „Васо Пелагић“ и ЈКП „Врело“ д.о.о.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Општине за период 01.01- 31.12.2022. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске провела је финансијску ревизију Општине Чајниче за 2019. годину и том приликом је дато 10 препорука, пет препорука за финансијске извјештаје и пет препорука за усклађеност. Општина је доставила одговор о предузетим радњама ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у ревизијском извјештају, у складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 98/05 и 20/14).

Ревизијом је утврђено да су проведене све препоруке дате за финансијске извјештаје, док су за усклађеност проведене три препоруке а двије су дјелимично проведене. Непроведени дио препорука се односи на успостављање и спровођење финансијског управљања и контроле у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и обрачун пореза и доприноса на исплату јубиларне награде (тачка 3. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и рад органа Општине, послови, надлежности и одговорности, финансирање, учешће грађана у локалној самоуправи, сарадња и представљање, као и друга питања од значаја за рад и обављање послова прописани су Законом о локалној самоуправи и интерно уређени Статутом Општине („Службени гласник Општине“, број 6/17).

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе Општине („Службени гласник Општине“, број 1/21 и „Службени гласник Републике Српске“ - огласни дио, број 14/22), систематизована су 34 радна мјеста за 36 извршилаца (без функционера). На дан 31.12.2022. године у Општинској управи било је запослено укупно 40 извршиоца, од чега 30 на неодређено, два на одређено, два функционера (начелник Општине и предсједник Скупштине општине) и шест приправника.

Код нижих буџетских корисника (јавних установа) за које се средства за лична примања обезбјеђују у буџету Општине, била су запослена укупно 33 извршиоца (од чега три приправника), и то у ЈПУ Дјечији вртић девет запослених, ЈУ Дом културе седам, ЈУ Центар за социјални рад 10 запослених и два приправника и ЈУ Туристичка организација четворо запослених и један приправник.

Обрачун накнаде плате за вријеме боловања (привремене спријечености за рад) за запослене у Општинској управи, вршен је за боловања до 7 дана у износу од 100%, дуже од 7 дана у износу од 90%, а у појединим случајевима није ни вршен обрачун накнаде за боловање иако је исказано у евиденцији о присуству и одсуству на раду, што није у складу са чланом 10. тачка 5) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 20/17, 85/18, 21/20, 21/21, 69/21 и 8/22) којим је прописано да се накнада плате за првих 30 дана привремене спријечености за рад исплаћује у висина од 85% од основа за обрачун накнаде плате за вријеме привремене спријечености за рад у складу са прописима којима се регулише здравствено осигурање.

Одлуком о коефицијентима за обрачун плата запослених у ЈУ Центар за социјални рад коефицијенти нису утврђени у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области социјалне заштите („Службени гласник Републике Српске“ број 69/21 и 33/22), већ према одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

За исплату јубиларне награде за остварени стаж код послодавца нису обрачунати порез и доприноси сходно члану 3. Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“ број 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21 и 119/21) и члану 10. Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“, број 114/17, 112/19, 49/21 и 119/21).

Такође, на исплату по уговору о ауторском дјелу нису обрачунати порез и доприноси, сходно члану 4. став (3) и члану 30. Закона о порезу на доходак и члану 6. и 22. став (1) Закона о доприносима.

На накнаде члановима Општинске изборне комисије и члановима скупштинских комисија, за обрачун пореза је примијењена стопа у висини од 8%, а чланом 4. Закона о порезу на доходак је прописана стопа у висини од 13%.

У току 2022. године, закључено је са три лица више уговора о привременим и повременим пословима за послове систематизованих радних мјеста (припрема материјала за сједнице Скупштине, ажурирање података везано за кућне бројеве и усклађивање катастарских ознака парцела у власништву општине), што није у складу са чланом 204. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21) којим је прописано да се уговори о привременим и повременим пословима закључују за обављање послова који по својој природи не представљају послове за које се закључују уговори о раду.

Четири уговора о дјелу су закључена са једним лицем за послове који представљају редовну дјелатност Општине (обилазак мјесних заједница и успостављања сарадње са предсједницима мјесних заједница), што није у складу са чланом 205. Закона о раду којим је прописано да се уговори о дјелу закључују за послове ван дјелатности послодавца.

Путем благајне (у готовини), плаћање је вршено за намјене које нису прописане (накнада по уговору о ауторском дјелу, набавка канцеларијског материјала, подршке манифестацијама и друго), што није у складу чланом 3. став (1) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем („Службени гласник Републике Српске“, број 86/12 и 10/14). Дневник благајне (благајнички извјештај) није вођен сваког дана у којем је било промјена, већ периодично, што није у складу са чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 78/20), којим је прописано да се дневник благајне закључује на крају сваког дана у којем је било пословних промјена у благајни, а књиговодству на књижење доставља најкасније наредног дана.

У складу са Рјешењима о именовању Комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења истог нису утврђене неусклађености са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21).

У складу са одредбама Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22), Општина је сачинила годишњи извјештај електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину са прилозима. Сходно наведеном Извјештају, Општина није предузела дио активности за успостављање и спровођење финансијског управљања и контроле у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17), јер није идентификовала и процјенила ризике, извршила попис и опис пословних процеса који се проводе и успоставила књигу пословних процеса.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у већини тачака овог извјештаја.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **обрачун накнаде плате за вријеме боловања врши у складу са чланом 10. тачка 5) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;**
- **ангажовање извршилаца по уговору о привременим и повременим пословима и по уговору о дјелу врши за послове који су ван дјелатности Општине и за које се не закључују уговори о раду у складу са чланом 204. и 205. Закона о раду;**
- **обрачун пореза и доприноси врши на јубиларне награде у складу са чланом 3. и 8. Закона о порезу на доходак и чланом 10. Закона о доприносима, на накнаде по уговору о ауторском дјелу у складу са чланом 4. став (3) и чланом 30. Закона о порезу на доходак и чланом 6. и 22. став (1) Закона о доприносима, а на накнаде члановима Општинске изборне комисије и члановима скупштинских комисија обрачун порез врши у складу са чланом 4. Закона о порезу на доходак;**
- **плаћања у готовини врше за намјене из члана 3. став (1) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем, а дневник благајне закључује на крају сваког дана у којем је било пословних промјена у благајни сходно члану 11. став 8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;**
- **успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у**

смислу да се изврши попис и опис пословних процеса, идентификују и процијене ризици, као и друге активности захтијеване наведеним законом. Препоручује се директору ЈУ Центар за социјални рад да обезбиједи да се интерним актом пропишу коефицијенти за обрачун плата у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области социјалне заштите Републике Српске.

4. Набавке

Планом јавних набавки Општинске управе за 2022. годину (са три измјене и допуне) планиране су набавке роба, услуга и радова укупне вриједности од 372.331 КМ без пореза на додату вриједност.

Према извјештају о проведеним поступцима у 2022. години, додјелом уговора окончано је 27 поступака укупне вриједности 526.278 КМ, од чега је један отворени поступак започет у 2021. години (набавка возила за прикупљање и превоз комуналног отпада вриједност од 300.000 КМ), седам поступака по конкурентском захтјеву за достављање понуда (82.557 КМ), 18 директних споразума (135.673 КМ) и један преговарачки поступак без објаве обавјештења (8.048 КМ).

Ревизијским испитивањем је обухваћено 10 поступака јавних набавки у вриједности од 428.928 КМ (82% укупно уговорених набавки током 2022. године) и то отворени поступак за набавку возила за прикупљање и превоз комуналног отпада (300.000 КМ), четири конкурентска захтјева за достављање понуда укупне вриједности 102.188 КМ (изградња контејнерских ниша за прикупљања чврстог комуналног отпада 21.733 КМ, израда заштитне оgrade за потребе спортске балон сале 17.450 КМ, извођење радова на заштити изворишта Катанска врела од бујичних вода и ерозије 26.005 КМ, зимско одржавање локалних путева и градских улица 37.000 КМ) и пет директних споразума укупне вриједности 26.740 КМ (набавка и уградња опреме за видео надзор 5.460 КМ, израда пројектне документације са премјером и предрачуном радова 3.500 КМ, извођење радова на санацији путног правца Међуријечје - Дубац 5.950 КМ, Некосине - Поменич и Међуријечје - Батово 5.850 КМ и путног правца Капов Хан - Ранчићи и Међуријечје - Равне Њиве 5.980 КМ).

За извођење радова на санацији путева, примијењени поступци набавке не одговарају предвиђеним вриједносним разредима, јер су проведена три директна споразума за истоврсне услуге и закључени уговори са истим добављачем у укупној вриједности од 17.780 КМ чиме је вршено дијелење предмета набавке, што није у складу са чланом 15. став (6) и чланом 87. став (3) Закона о јавним набавкама.

За набавку израда заштитне оgrade за потребе спортске балон сале није достављена банкарска гаранција за уредно извршење уговора у износу од 10% вриједности уговора, што је предвиђено тачком 5.2. Тендерске документације и чланом 9. Уговора.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се додјела уговора за набавке мале вриједности врши у складу са чланом 87. Закона о јавним набавкама, а уговорене обавезе поштују у смислу да се достављају банкарске гаранције предвиђене тендерском документацијом.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине је 02.03.2022. године усвојила Буџет Општине за 2022. годину у износу од 3.550.300 КМ, а 15.11.2022. године Ребаланс буџета којим је одобрен буџетски оквир у износу од 3.887.500 КМ („Службени гласник Општине“ број 8/22).

С обзиром да буџет Општине за 2022. годину није усвојен до краја 2021. године, до доношења буџета, вршено је привремено финансирање сходно члану 38. став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 121/12, 52/14, 103/65 и 15/16).

Ребалансом буџета је планирано финансирање активности Општине из буџетских прихода у износу од 3.847.500 КМ (порески приходи 2.508.020 КМ, непорески приходи 939.980 КМ, грантови 15.000 КМ, трансфери између различитих јединица власти 384.500 КМ) и неутрошених кредитних средстава из претходног периода у износу од 40.000 КМ.

Одлуком о усвајању Ребаланса буџета Општине, буџетски оквир је одобрен за лична примања (1.641.260 КМ), расходе по основу коришћења роба и услуга (686.460 КМ), расходе финансирања за камате на зајмове (56.100 КМ), субвенције (35.000 КМ), грантове (390.230 КМ), дознаке на име социјалне заштите (497.600 КМ), трансфере (800 КМ), издатке за набавку нефинансијске имовине (392.150 КМ) и издатке за отплату дугова (187.900 КМ).

Након доношења Ребаланса буџета, извршене су реалокације буџетских средстава укупне вриједности 106.200 КМ које су у складу са Одлуком о извршењу Ребаланса буџета Општине за 2022. годину.

Осим кашњења код усвајања Буџета Општине за 2022. годину, ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета Општине за 2022. годину у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17 и 17/22).

Консолидација финансијских извјештаја Општине са финансијским извјештајима ентитета под њеном контролом, извршена је додавањем капитала из биланса стања ЈКП „Врело Чајниче“ д.о.о. (по основу учешћа од 100%) у Консолидовани биланс стања Општине у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17 и 118/18).

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење Буџета Општине за период 01.01-31.12.2022. године, исказано је у цијелости у обрасцу ПИБ 01 - Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 - општи фонд (у даљем тексту: ПИБ 01).

У ПИБ-у 01, исказана су буџетска средства у износу од 3.987.713 КМ, а буџетски издаци у износу од 3.806.848 КМ. Извршење буџетских средстава на фонду 01 у односу на Ребаланс Буџета је 102%, а буџетских издатака је 98%.

6.1.1. Приходи и примици

Приходи су исказани по основу буџетских прихода у износу од 3.943.151 КМ, што са неутрошеним средствима из претходног периода у износу од 35.562 КМ чини укупна буџетска средства за 2022. годину у износу од 3.978.713 КМ.

Неутрошена средства из претходног периода се односе на средства обезбијеђена по кредиту, а исказана су у износу средстава утрошених у 2022. години.

Буџетске приходе чине порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери јединицама локалне самоуправе.

Општина у 2022. години није имала трансакције по основу примитака и сходно томе исти нису исказани.

Порески приходи су исказани у износу од 2.648.959 КМ, а у структури истих највеће учешће имају приходи остварени од индиректних пореза (2.461.282 КМ), затим

приходи од пореза на лична примања (108.826 KM), те приходи од пореза на имовину (77.175 KM).

Непорески приходи су исказани у износу од 974.044 KM по основу намјенских средстава накнада по разним основама (806.404 KM), административних такси (6.370 KM), комуналних такси (4.441 KM), боравишне таксе (2.316. KM), прихода од закупа имовине (38.806 KM), комуналне накнаде (26.725 KM), властитих прихода буџетских корисника (38.670 KM) и осталих непореских прихода (52.312 KM).

Намјенска средства су остварена по основу накнада за коришћење шума у износу од 765.117 KM (од чега се на накнаде за шуме у приватној својини односи 20.549 KM), општинске комуналне таксе за опремање и развој ватрогасне јединице (23.364 KM), накнада за воде (10.819 KM), концесионе накнаде (3.847 KM) и средстава за финансирање заштите од пожара (3.257 KM).

Скупштина општине је усвојила програме/планове о утрошку намјенских средстава и усвојила извјештаје о утрошку намјенских средстава.

Грантови су исказани у износу од 33.824 KM, а односе се на средства дозначена од Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске намијењена за суфинансирање Пројекта „Набавка опреме за побољшање система прикупљања амбалажног отпада на подручју општине Чајниче“ (15.000 KM) и од Министарства финансија и трезора БиХ за провођење Општих избора 2022. године (18.824 KM).

Трансфери јединицама локалне самоуправе су исказани у износу од 286.324 KM, а односе се на трансфер од Министарства здравља и социјалне заштите за финансирање права по основу Закона о социјалној заштити путем Центра за социјални рад (189.743 KM), Министарства управе и локалне самоуправе за изразито неразвијене општине (86.200 KM), Министарства трговине и туризма (6.000 KM) и на остале трансфере (4.381 KM).

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи и издаци (буџетски издаци) су исказани у износу од 3.806.848 KM, а чине их буџетски расходи (3.370.315 KM) и издаци (436.533 KM).

6.1.2.1. Буџетски расходи

Буџетски расходи су исказани по основу расхода за лична примања запослених (1.674.311 KM), коришћења роба и услуга (692.786 KM), финансирање камата на зајмове примљених од банака (56.293 KM), субвенције (23.098 KM), грантове (390.181 KM), дознаке на име социјалних давања (497.274 KM) и расходе по судским рјешењима (36.372 KM).

Расходи за лична примања запослених су исказани по основу расхода за бруто плате запослених (1.418.279 KM), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (249.623 KM) и једнократних помоћи (6.409 KM).

Расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада чине накнаде за превоз на посао и са посла (19.970 KM), топли оброк (99.772 KM), регрес за годишњи одмор (36.400 KM), јубиларне награде (2.102 KM), дневница за службена путовања (9.179 KM) и порез и доприноси на накнаде (82.199 KM).

Расходи за једнократне помоћи се односе на новчану помоћ приликом рођења дјетета (4.204 KM) и помоћ породици за смрт члана уже породице (2.205 KM).

Расходи по основу коришћења роба и услуга се односе на расходе по основу закупа (700 KM), енергије, комуналних и комуникационих услуга (115.414 KM), режијског материјала (26.331 KM), материјала за посебне намјене (9.863 KM), текућег одржавања (44.458 KM), путовања и смјештаја (40.531 KM), стручних услуга (57.378 KM), услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине (125.804 KM) и на остале неklasификоване расходе (272.307 KM).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга су исказани по основу утрошка енергије (59.140 KM), коришћења фиксних и мобилних телефона и интернета (37.740 KM), комуналних услуга (9.138 KM), дератизације (6.425 KM) и осталих услуга (2.971 KM).

Расходи за режијски материјал су исказани по основу расхода за обрасце, папир и канцеларијски материјал (22.326 KM), материјал за одржавање чистоће (1.024 KM), стручну литературу, службена гласила и дневну штампу (2.151 KM) и остали материјал (830 KM).

Расходи за текуће одржавање су исказани по основу текућег одржавања пословних зграда (19.536 KM), објеката друмског саобраћаја (15.815 KM) и превозних средстава (9.107 KM).

Расходи по основу путовања и смјештаја су исказани по основу смјештаја и хране на службеном путовању (2.856 KM), превоз личним возилом на службеном путовању (16.685 KM) и утрошка горива (20.990 KM).

Расходи за стручне услуге су исказани по основу услуга платног промета (9.684 KM), осигурања имовине и запослених (8.557 KM), информисања и медија (15.765 KM), коришћења лиценци (4.458 KM), одржавања рачунарских програма (3.852 KM) и осталих услуга (15.062 KM).

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине су исказани по основу утрошка електричне енергије за јавну расвјету (23.786 KM), чишћења и одржавања јавних површина (66.605 KM) и услуга зимског одржавања улица и путева (35.412 KM).

Остали неklasификовани расходи су исказани по основу расхода за бруто накнаде скупштинским одборницима (89.703 KM), накнаде члановима скупштинских комисија (7.360 KM), накнаде Општинској изборној комисији и члановима бирачких одбора (46.934 KM), накнаде члановима управних одбора (5.400 KM), накнаде волонтерима (16.653 KM), накнаде по уговорима о дјелу (18.608 KM), накнаде по уговорима о повременим и привременим пословима (19.639 KM), репрезентацију на име угоститељских услуга и поклона (19.448 KM) и обиљежавања манифестација Општине (25.571 KM) и осталих основа (22.990 KM).

Субвенције су одобрене у складу са Правилником о додјели подстицаја за развој пољопривредне производње („Службени гласник Општине“ број 9/22), а односе на средства дозначена по основу учешћа Општине у суфинансирању пројекта одрживог повратка становништва који проводи Швајцарски CARITAS (17.205 KM), Удружењу пољопривредних произвођача (4.500 KM) и осталим основама (1.573 KM).

Грантови се односе на текуће (389.881 KM) и капиталне грантове (300 KM). Текући грантови су одобрени највећим дијелом за финасирање текућих трошкова јавних установа и других организација и то спортским организацијама и удружењима (158.327 KM), ЈЗУ Дом здравља „Васо Пелагић“ (95.000 KM), Ветеринарској станици (11.080 KM), Добровољном ватрогасном друштву (55.256 KM), Борачкој организацији (27.500 KM), Црвеном крсту (13.000 KM), КУД „Извор“ (9.000 KM), политичким партијама (5.732 KM) и осталим корисницима (14.986 KM). Скупштина општине је усвојила извјештаје о раду и финансијском пословању јавних установа и других организација којима су додијељена средства гранта.

Дознаке на име социјалне заштите се односе на дознаке које одобрава и исплаћује Центар за социјални рад по основу права утврђених Законом о социјалној заштити (371.464 KM) и на текуће дознаке грађанима које је начелник Општине одобрио у складу са интерним правилницима и одлукама (125.810 KM).

Текуће дознаке које су одобрене грађанима у складу са интерним правилницима и одлукама, односе се на стипендије и награде ученицима и студентима (41.345 KM), превоз ученика (20.571 KM), стимулисање наталитета (32.547 KM), помоћи пензионерима (8.000 KM) и друге помоћи (23.347 KM).

Расходи по судским рјешењима се односе на расходе по пресуди Окружног суда у Требињу по радном спору којом је наложено туженом (ЈПУ Дјечији вртић "Бајка" Чајниче) да тужиоца врати на радно мјесто помоћника директора и исплати трошкове зараде од 15.10.2021. године са припадајућим порезима, доприносима, затезним каматама и трошковима парничног поступка.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 436.533 КМ (од чега се на резервисана средства односи 30.426 КМ) по основу издатака за нефинансијску имовину (249.132 КМ) и издатака за отплату дугова (187.401 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину (без резервисаних средстава) се односе највећим дијелом на реконструкцију хотела Чајниче (52.533 КМ), израду и уградњу заштитне ограде у спортској балон сали (24.005 КМ), инвестиционо одржавање путева (58.035 КМ), набавку и уградњу контејнерских ниша за побољшање система прикупљања чврстог комуналног отпада (25.427 КМ), реконструкцију јавне расвјете, водоводне и топоводне мреже (43.960 КМ), набавку опреме (6.917 КМ) и остале издатке.

Резервисање средстава на ставкама планираним Ребалансом буџета, извршено је по основу радова на заштити изворишта Катанска врела од бујичних вода и ерозије.

Издаци за отплату дугова се односе на отплату доспјеле главнице по кредитима према банкама.

6.1.3. Буџетски суфицит

Буџетски суфицит је исказан у износу од 323.704 КМ и представља разлику између буџетских прихода (3.943.151 КМ) и збира буџетских расхода и издатака за нефинансијску имовину (3.619.447 КМ).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање је исказано у негативном износу од 151.839 КМ и представља разлику између расподјеле суфицита по основу неутрошених кредитних средстава из ранијег периода (35.562 КМ) и издатака за отплату дугова (187.401 КМ).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је исказана у износу од 171.865 КМ и представља разлику између буџетских средстава (3.978.713 КМ) и буџетских издатака (3.806.848 КМ).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха су исказани у износу од 4.223.972 КМ по основу буџетских прихода исказаних у извјештајима о извршењу буџета у износу од 3.943.151 КМ (наведени под тачком 6.1.1. извјештаја) и прихода обрачунског карактера у износу од 280.821 КМ.

Приходи обрачунског карактера су исказани по основу усклађивања вриједности краткорочних потраживања на основу пореских и других фискалних прописа исказаних у негативном износу од 69.179 КМ и прихода обрачунског карактера између односа са јединицама власти у износу од 350.000 КМ које чине помоћи у природи по пројекту „Набавка новог возила за прикупљање и превоз чврстог комуналног отпада“ финансиране из буџетских средстава за јавне инвестиције Републике Српске, а плаћање је извршено на банковни рачун добављача.

Ревизијом је утврђено, да су приходи обрачунског карактера за ненаплаћене пореске и непореске приходе настале у текућем обрачунском периоду и пореска потраживања потцијењени за износ од најмање 259.000 КМ, јер исти нису евидентирани према Извјештају из Јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске у складу са

тачком 11. и тачком 14.1. Упутства о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), („Службени гласник Републике Српске“, број 109/16), већ је евидентиран само прилив новчаних средстава на одговарајућа конта јавних прихода.

Такође, приходи обрачунског карактера, на позицији помоћ у природи су потцијењени, а трајни извори средстава прецијењени за износ од 143.397 КМ, јер је учешће Федералног министарства расељених особа и избјеглица у суфинансирању санирања и асфалтирања путева у повратничким насељима (плаћање извршено на рачун извођача радова) евидентирано увећањем трајних извора средстава, умјесто на позицији помоћи у природи у складу са чланом 109. став (3) Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **евидентирање јавних прихода (пореза, такси, накнада и слично) врши у складу са одредбама Упутства о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси);**
- **помоћи у природи (донације) признају у складу са чланом 109. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.**

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха су исказани у износу од 3.941.598 КМ, а чине их буџетски расходи који су исказани у извјештајима о извршењу буџета у износу од 3.370.315 КМ (наведени под тачком 6.1.2.1. извјештаја у поглављу о буџетским расходима) и расходи обрачунског карактера у износу од 571.283 КМ.

Расходи обрачунског карактера су исказани у цјелости по основу амортизације обрачунате на нефинансијску имовину.

Ревизијом је утврђено, да су за износ од најмање 125.000 КМ потцијењени расходи обрачунског карактера по основу усклађивања вриједности краткорочних пореских потраживања, спорна пореска потраживања и исправка вриједности пореских потраживања, јер нису евидентирана доспјела ненаплаћена пореска потраживања која се коригују, а исказана у Извјештају из Јединствене евиденције Пореске управе, што није у складу са тачком 12. Упутства о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за 2022. годину као разлика прихода и расхода, исказан је позитиван финансијски резултат текуће године у износу од 282.374 КМ.

Финансијски резултат текуће године је потцијењен за износ од 277.397 КМ, јер су приходи обрачунског карактера признати мање за 402.397 КМ, као и расходи обрачунског карактера мање за 125.000 КМ (што је наведено под тачком 6.2.1. и 6.2.2. овог Извјештаја).

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

Пословна актива на дан 31.12.2022. године је исказана у износу од 25.979.665 КМ бруто вриједности, 15.452.426 КМ исправке вриједности и 10.527.239 КМ нето вриједности, а чине је текућа имовина и стална имовина.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина је исказана у износу од 728.268 КМ бруто вриједности, 220.140 КМ исправке вриједности и 508.128 КМ нето вриједности, а односи се на краткорочну финансијску имовину.

Краткорочна финансијска имовина се односи на готовину, потраживања и краткорочну финансијску имовину из трансакција између јединица власти.

Готовина је исказана у износу од 157.039 КМ по основу средстава у благајни (373 КМ) и на банковним рачунима (156.666 КМ).

Краткорочна потраживања су исказана у бруто износу од 457.992 КМ, од чега се 220.140 КМ односи на потраживања ненаплаћена дуже од годину дана која су са становишта наплативости класификована у спорна потраживања и за која је у наведеном износу извршена корекција вриједности. Чине их пореска потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе (према извјештају Пореске управе) бруто вриједности од 129.894 КМ (од чега се 104.527 КМ односи на спорна потраживања) и потраживања за ненаплаћене непореске приходе у евиденцији Општине бруто вриједности од 328.098 КМ (од чега се 115.613 КМ односи на спорна потраживања).

Краткорочна потраживања за ненаплаћене непореске приходе према евиденцији Општине, највећим дијелом су исказана по основу накнада за шуме од ШГ „Вучевица“ у износу од 156.601 КМ, комуналне накнаде у износу од 112.635 КМ (спорна 92.044 КМ), општинске комуналне таксе за опремање и развој ватрогасне јединице у износу од 35.297 КМ (спорна 20.530 КМ), као и потраживања од запослених по обуставама на плате по личним кредитима запослених, прекорачења за трошкове телефона и другим основама (20.527 КМ).

Ревизијом је утврђено, да су потцијењена пореска потраживања за износ од најмање 259.000 КМ, а спорна пореска потраживања и исправка вриједности пореских потраживања за износ од најмање 125.000 КМ, јер пореска потраживања нису евидентирана према Извјештају из Јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске (објашњено под тачком 6.2.1. и 6.2.2. овог Извјештаја).

Краткорочна финансијска имовина из трансакција са другим јединицама власти је исказана у износу од 113.237 КМ по основу расподеле јавних прихода на дан извјештавања (8.773 КМ), потраживања за трансфере од Министарства управе и локалне самоуправе по основу неразвијене општине (21.550 КМ), Министарства здравља и социјалне заштите по основу права из социјалне заштите (17.106 КМ), Министарства трговине и туризма (6.000 КМ), од ЈУ Завод за запошљавање по пројекту запошљавања приправника (11.434 КМ), као и потраживања по основу закупа имовине у износу од 36.635 КМ. Потраживања по основу закупа имовине су погрешно евидентирана на овој позицији умјесто на позицији потраживања за ненаплаћене непореске приходе сходно члану 68. став (6) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Неправилност је отклоњена у току ревизије, те сходно томе није дата препорука.

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина је исказана у износу од 25.251.397 КМ бруто вриједности, 15.232.286 КМ исправке вриједности и 10.019.111 КМ нето вриједности, а чине је дугорочна финансијска имовина и нефинансијска имовина у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина је исказана у износу од 48.706 КМ по основу дугорочних пласмана и дугорочних потраживања.

Дугорочни пласмани су исказани у износу од 14.430 КМ по основу учешћа Општине у оснивачком капиталу у ЈКП „Врело Чајниче“ д.о.о. (учешће 100%) и јавних установа. Иницијално су признати у номиналној вриједности основног капитала уписаног у регистру суда (7.001 КМ), а у поступку консолидације кориговани додавањем

капитала из њихових биланса стања примјеном процента учешћа у укупној вриједности капитала.

Дугорочна потраживања су исказана у износу од 34.276 КМ по основу репрограмираних пореских потраживања према извјештају Пореске управе.

Нефинансијска имовина у сталним средствима је исказана у износу од 25.202.691 КМ бруто вриједности, 15.232.286 КМ исправке вриједности и 9.970.405 КМ нето вриједности коју чине произведена стална имовина, драгоцености, непроизведена стална имовина и нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми.

У односу на претходни период вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима је повећана по основу улагања у реконструкцију јавне расвјете (302.465 КМ), асфалтирање и реконструкцију путних праваца на подручју општине (213.225 КМ), набавку возила за превоз чврстог комуналног отпада (351.000 КМ) и набавке рачунарске и друге канцеларијске опреме (6.915 КМ).

Произведена стална имовина је исказана нето вриједности у износу од 5.775.356 КМ (бруто вриједност 21.007.271 КМ, исправка вриједности 15.231.915 КМ), а чине је зграде и објекти, опрема и нематеријална произведена имовина.

Зграде и објекти су исказани нето вриједности од 5.092.699 КМ (бруто вриједност 19.570.086 КМ), а чине их канцеларијски објекти и простори, стамбени објекти и јединице намијењени за смјештај социјалних категорија становништва на којима Општина има право располагања или су у њеном власништву, објекти образовних институција, спортско рекреативни објекти, производно-услужни објекти, путеви и мостови, јавна расвјета, водоводи и канализација и други инфраструктурни објекти.

Ревизијом је утврђено, да је седам пословних простора нето вриједности 582.621 КМ (бруто вриједности 1.280.989 КМ и исправке вриједности 698.368 КМ) издато у закуп, а исти нису рекласификовани на позицију инвестиционе имовине, што није у складу са чланом 23. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и захтјевима МРС ЈС 16 - Инвестициона имовина, (параграфи 7 и 10) којим је прописано да се инвестициона имовина (земљиште или објекат) признаје када их власник држи у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вриједности или и једног и другог. По наведеном основу је мање исказана инвестициона имовина а зграде и објекти више за наведени износ. Неправилност отклоњена у току ревизије, те сходно томе није дата препорука.

Опрема је исказана у нето вриједности од 516.351 КМ (бруто вриједност 1.161.839 КМ) коју чине возила, канцеларијска опрема, рачунарска опрема, опрема образовних институција и друга опрема.

Нематеријална произведена имовина је исказана у нето вриједности од 166.306 КМ (бруто вриједност 275.346 КМ) коју чине рачунарски програми, шумско привредна основа за приватне шуме, регулациони, просторни и други планови.

Непроизведена стална имовина је исказана у износу од 3.373.151 КМ коју чине земљиште (3.324.649 КМ) и шуме (48.502 КМ).

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је исказана у износу од 807.382 КМ, а чине је спортска балон сала (339.431 КМ), реконструкција објекта хотела у Чајничу (321.465 КМ), реконструкција водоводне мреже (39.508 КМ), пројекат спортске дворане (26.259 КМ) и остала имовина у сталним средствима (80.719 КМ).

6.3.2. Пасива

Пословна пасива је исказана у износу од 10.527.239 КМ, а односи се на краткорочне обавезе, дугорочне обавезе и властите изворе.

6.3.2.1. Обавезе

Обавезе су исказане у износу од 1.859.610 КМ, а чине их краткорочне обавезе (705.570 КМ) и дугорочне обавезе (1.154.040 КМ).

Краткорочне обавезе су исказане по основу финансијских обавеза (196.678 KM), обавеза за лична примања запослених (199.072 KM), обавеза из пословања (242.968 KM) и обавеза за грантове (66.852 KM).

Краткорочне финансијске обавезе су исказане по основу дијела главнице дугорочних обавеза по кредитима које доспијевају на наплату у 2023. години.

Обавезе за лична примања запослених се односе на обавезе за нето плату за децембар 2022.године (90.147 KM), порез и доприносе на плату за новембар и децембар (77.990 KM) и обавезе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (31.135 KM).

Обавезе из пословања се највећим дијелом односе на обавезе према добављачима (151.708 KM), физичким лицима – одборницима и члановима скупштинских комисија, члановима управних одбора (19.888 KM), по судским рјешењима (36.372 KM), као и обавезе по основу дознака на име социјалне заштите (35.000 KM). Обавезе по основу дознака на име социјалне заштите су погрешно класификоване на позицији обавеза из пословања, умјесто на позицији обавеза за дознаке на име социјалне заштите сходно члану 96. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Неправилност је отклоњена у току ревизије, те сходно томе није дата препорука.

Од краткорочних обавеза доспјелих за плаћање на дан биланса, у периоду 01.01 - 28.02.2023. године измирено је 354.215 KM, и то обавезе за бруто плате и бруто накнаде запослених (161.615 KM), обавезе из пословања према добављачима и физичким лицима (138.258 KM), обавезе за грантове (24.354 KM) и обавезе за дознаке на име социјалне заштите (29.988 KM).

Дугорочне обавезе се односе на дугорочне финансијске обавезе по основу главнице по кредитима од банака које доспијевају у периоду дужем од годину дана (931.552 KM) и остале дугорочне обавезе (222.488 KM).

Остале дугорочне обавезе су исказане по уговору закљученим са добављачем (извођачем радова) на реконструкцији јавне расвјете на подручју општине Чајничке у износу од 290.202 KM (што представља вриједност радова по окончаној ситуацији), којим је уговорено одгођено плаћање на 60 мјесечних рата по извршеном техничком пријему радова. Технички пријем је извршен 17.10.2022. године.

6.3.2.2. Властити извори средстава

Властити извори средстава су исказани у износу од 8.667.629 KM, а чине их трајни извори средстава (3.477.456 KM), финансијски резултат ранијих година (4.907.799 KM) и финансијски резултат текуће године (282.374 KM).

Ревизијом је утврђено да су властити извори средстава, на позицији трајних извора средстава исказани више за износ од 143.397 KM, а финансијски резултат текуће година мање за 277.397 KM, што је објашњено под тачкама 6.2.1., 6.2.2. и 6.2.3. овог Извјештаја.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Општина није имала пословне догађаје који захтијевају третман ванбилансне евиденције.

6.4. Биланс новчаних токова

Према Извјештају о новчаним токовима, готовина на почетку периода је исказана у износу од 178.342 KM и исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 3.923.837 KM.

Одливи готовине су исказани у износу од 3.945.140 KM (из пословних активности 3.524.052 KM, из инвестиционих активности 233.687 KM и из активности финансирања 187.401 KM).

Стање готовине на крају периода износи 157.039 КМ.

Извјештај о новчаним токовима је састављен у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје, у складу са захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 15ц и 38) је објелодањено да су финансијски извјештаји сачињени у складу са начелом сталности пословања уз претпоставку да ће Општина наставити са пословањем и извршавањем својих законских обавеза у временском року који се може предвидјети.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Судски спорови који за послједицу могу имати потенцијалне обавезе и имовину су објелодањени у Напоменама уз финансијске извјештаје Општине. У 2022. години активна су била четири судска спора у којима је Општина тужена страна у поступку (радних односа, утврђивања права својине) са око 20.500 КМ вриједности главног дуга који се потражује од Општине.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2022. годину, сачињене су и Напомене, које пружају неопходне опште податке о Општини, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, као и додатна појашњења појединих позиција у финансијским извјештајима, у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и других релевантних међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Ревизијски тим

Слободанка Миловић, с.р.

Нада Лазаревић, с.р.